

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Prva godina sudjelovanja Hrvatske u europodručju

Boris Vujčić, guverner
Zagreb, 20. studenog 2023.

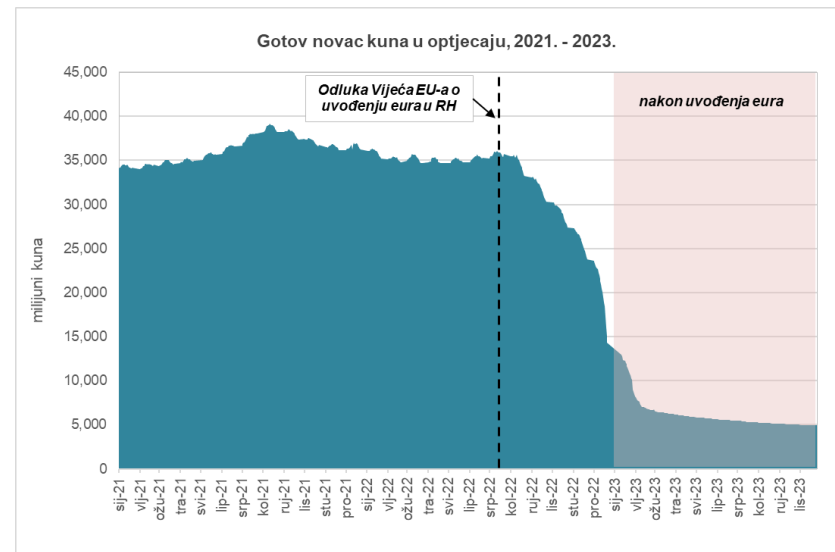
Pregled

Zamjena valute – pogled unatrag

Jesu li se očekivani ekonomski učinci uvođenja eura ostvarili?

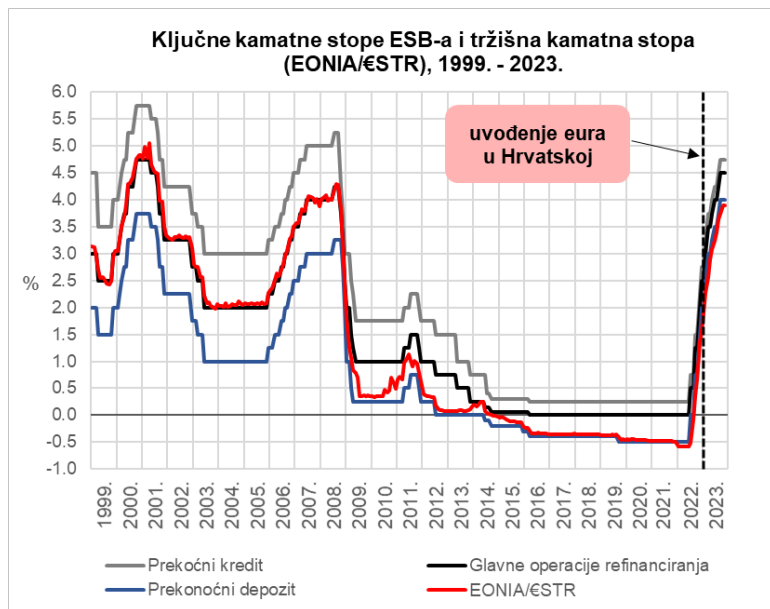
Uspješna zamjena kune eurom odraz je pravodobnog i iscrpnog planiranja te predanog rada svih dionika procesa

- Unatoč velikim logističkim izazovima, zamjena gotovog novca provedena je uspješno
 - ❖ zahvaljujući intenzivnoj kampanji, gotov novac kuna u optjecaju smanjio se **za 60%** već do kraja 2022.
 - ❖ zamjena gotovog novca bila je intenzivna u siječnju i veljači, nakon čega dinamika zamjene usporava
 - ❖ u optjecaju se još uvijek nalaze novčanice i kovanice kuna u vrijednosti od **5 mlrd. HRK**
- Konverzija kredita, depozita i ostalih instrumenata izvršena je 1. siječnja bez incidenata
- Bezgotovinski platni promet, bankovne kartice i bankomati uredno su funkcionirali već u prvim satima 1. siječnja

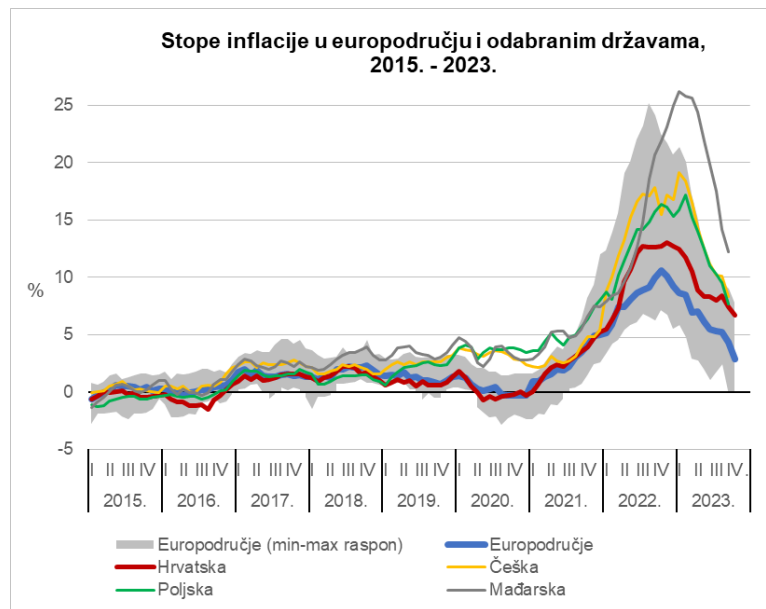

Izvor: HNB

Hrvatska se europodručju pridružila u jeku povijesno visoke inflacije i najsnažnijeg ciklusa stezanja monetarne politike ESB-a

Izvor: ESB

Izvor: Eurostat

Unatoč specifičnim okolnostima, očekivani pozitivni učinci uvođenja eura na Hrvatsku u cijelosti su se ostvarili

***Očekivani
pozitivni učinci
uvođenja eura***

1.

uklanjanje valutnog rizika

2.

(relativno) niže kamatne stope

3.

niži transakcijski troškovi

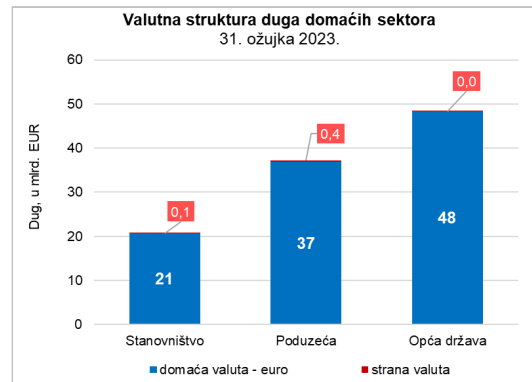
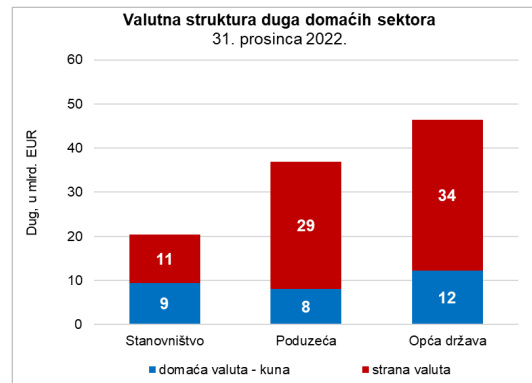
4.

veća otpornost na financijske krize i šokove

Očekivani vs. ostvareni ekonomski učinci eura:

1. uklanjanje valutnog rizika

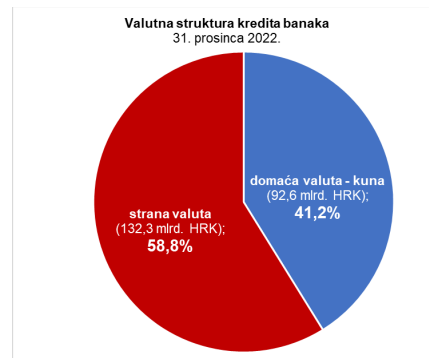
- Kao visoko euroiziranoj zemlji, uvođenje eura pogoduje Hrvatskoj jer je prelaskom na euro u potpunosti uklonjen valutni rizik za dužnike
 - ❖ krajem prosinca 2022. dug u stranoj valuti iznosio je 77 mlrd. EUR (**115% BDP-a**)
 - ❖ krajem ožujka 2023. dug u stranoj valuti iznosi samo 0,5 mlrd. EUR (**0,7% BDP-a**)

Izvor: HNB

Očekivani vs. ostvareni ekonomski učinci eura: 2. veća otpornost na financijske krize i šokove

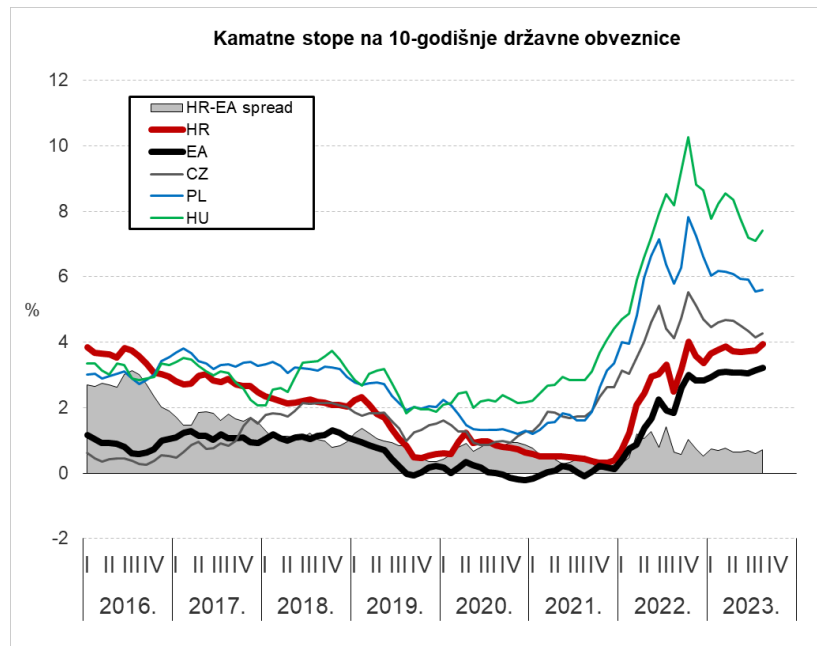
- Uvođenjem eura znatno su smanjeni rizici za financijsku stabilnost:
 - ❖ uklanjanjem valutnog rizika za dužnike povećala se otpornost gospodarstva u cjelini
 - ❖ uklonjen je **valutno inducirani kreditni rizik** za banke jer su gotovo svi krediti u euru (**99,6%**)
 - ❖ gotovo svi depoziti (**94%**) sada su u istoj valuti, euru, što olakšava upravljanje likvidnosnim rizikom
 - ❖ kao dio Eurosustava, HNB sada može efikasnije sanirati poremećaje (LOLR u punom kapacitetu)
 - ❖ država je dobila pravo zaduživanja kod ESM-a

Izvor: HNB

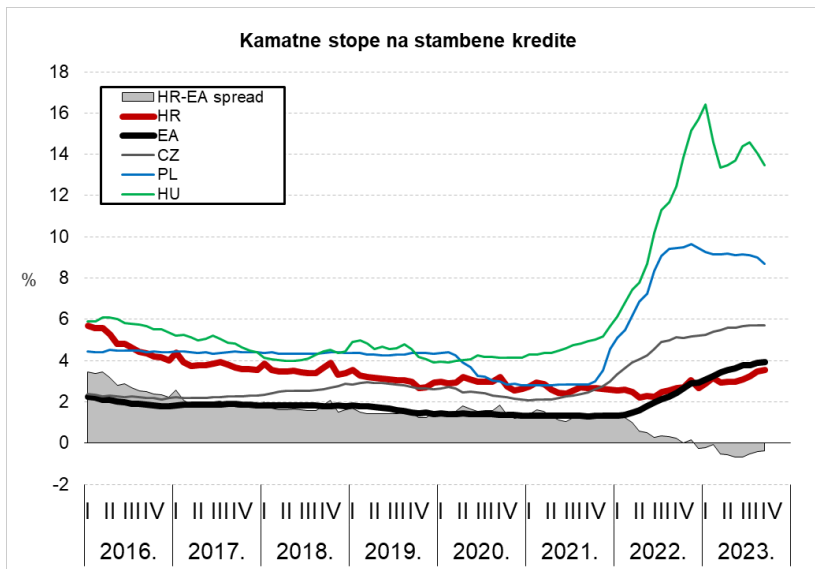
Očekivani vs. ostvareni ekonomski učinci eura: 3. (relativno) niže kamratne stope

- Očekivalo se da će uvođenje eura dovesti do (relativnog) smanjenja kamratnih stopa putem **2 kanala**:
 - 1) smanjenje premije rizika zemlje
 - 2) povećanje viška likvidnosti bankovnog sustava uslijed usklađivanja monetarnog okvira s okvirom Eurosustava
- **Očekivanja su se ostvarila** i prije samog uvođenja eura te tako Hrvatska sada bilježi niže kamratne stope od prosjeka europodručja te znatno niže u odnosu na usporedive države izvan europodručja

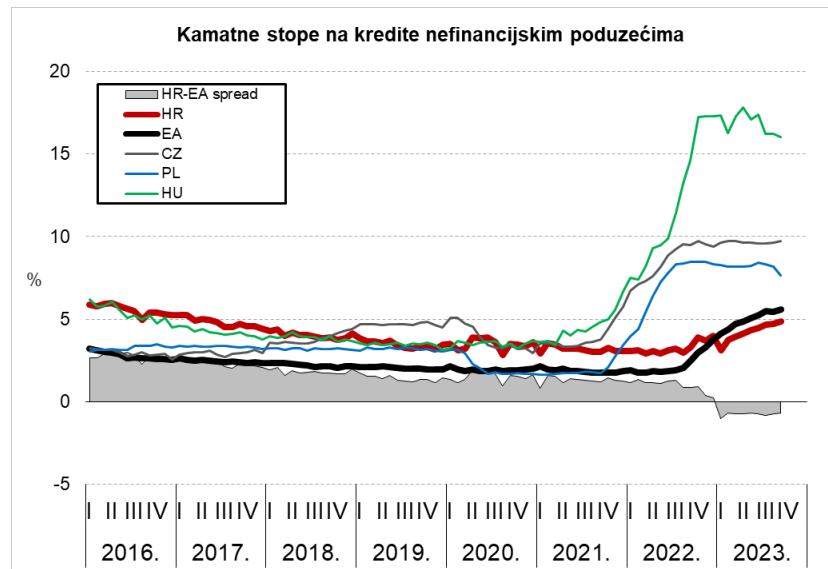

Izvor: Eurostat

Očekivani vs. ostvareni ekonomski učinci eura: 3. (relativno) niže kamratne stope (nast.)

Izvor: ESB

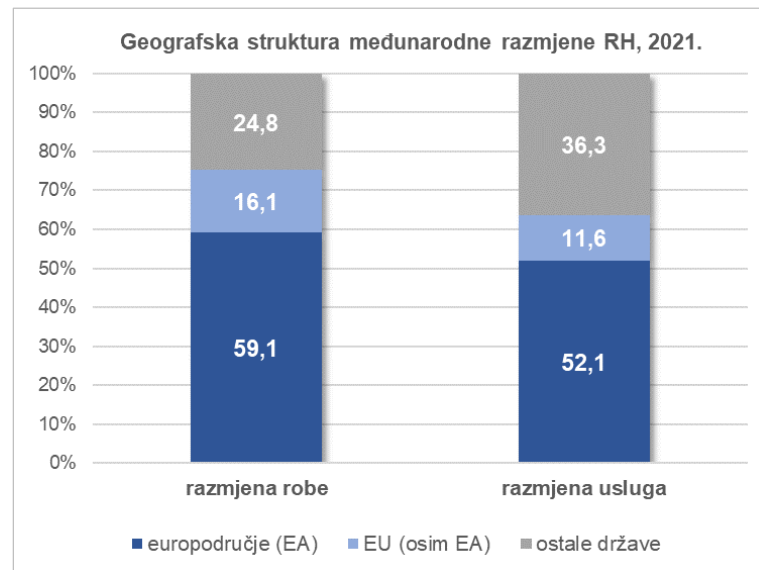

Izvor: ESB

Očekivani vs. ostvareni ekonomski učinci eura: 4. niži transakcijski troškovi

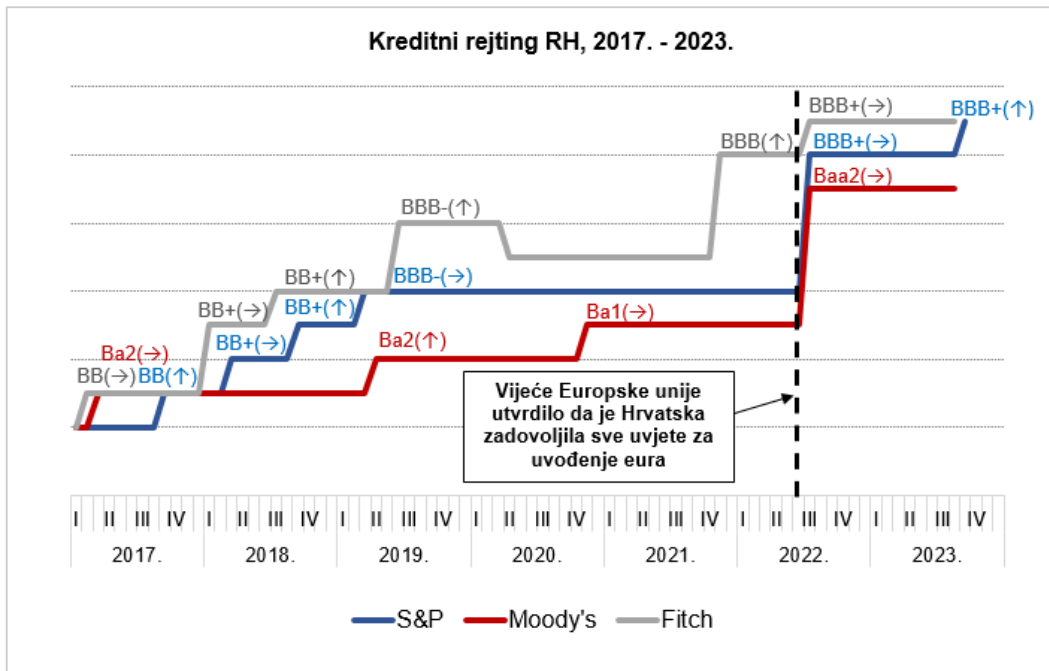
- Uvođenjem eura očekivano su se smanjili transakcijski troškovi, što podupire daljnju trgovinsku i financijsku integraciju Hrvatske s europodručjem
- **Koristi od smanjenja transakcijskih troškova već se zamjećuju:**
 - ❖ uvođenje eura i ulazak u Schengenski prostor pridonijeli su uspješnoj turističkoj sezoni 2023.
 - ❖ poduzetnici potvrđuju da je sada jednostavnije i jeftinije poslovati s inozemstvom

Hrvatska je snažno trgovinski integrirana s ostatkom europodručja

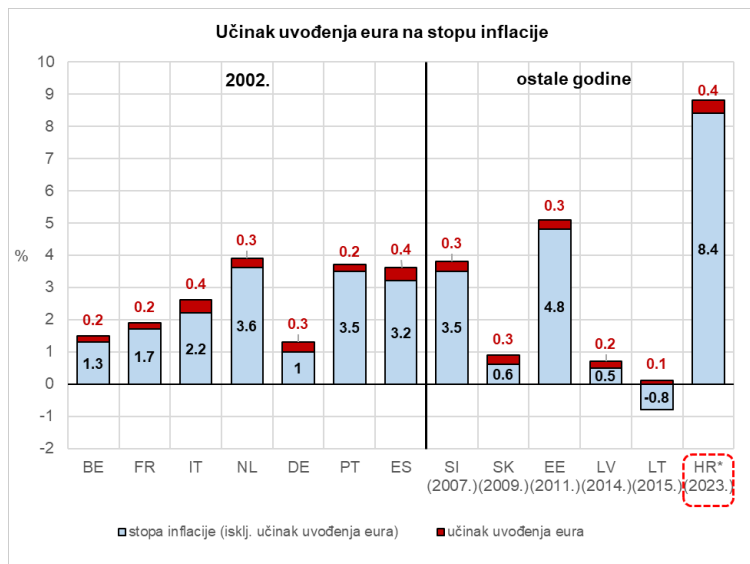
Izvor: Eurostat

Uvođenje eura uvelike je pridonijelo poboljšanju kreditnog rejtinga Hrvatske

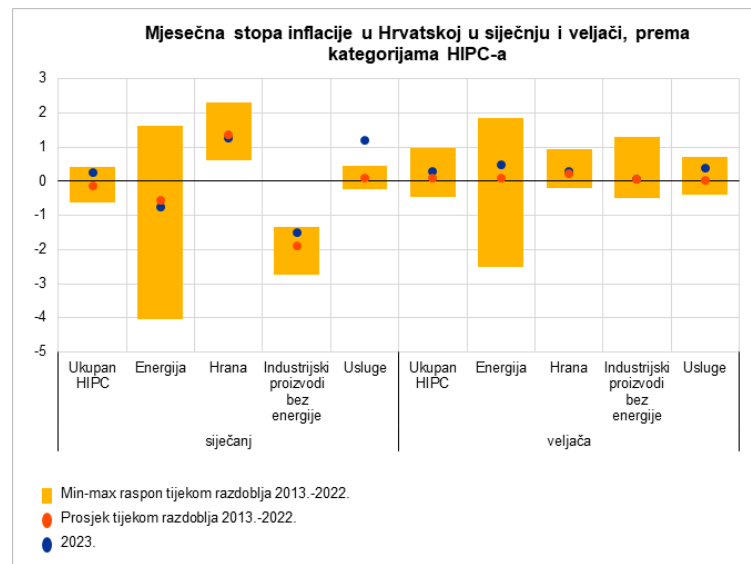
Izvor: HNB

No, sam učinak uvođenja eura na inflaciju bio je vrlo blag, u skladu s našim ranijim očekivanjima i iskustvima drugih zemalja

* Stopa inflacije za Hrvatsku za odnosi se na projekciju inflacije HNB-a iz rujna 2023. Učinak uvođenja eura na stopu inflacije u 2023. je preliminarna ocjena.

Izvor: Eurostat; projekcija HNB, Falagiarda i sur. (2023.)

Izvor: Eurostat

Hvala na pozornosti!